

И Срби имају разлога да буду поносни на Отаџбински рат: чак 10 генерала Срба, већином пореклом из Нове Србије, допринело је да се 1812. победи Наполеонова армија.

Генерал Михаило Милорадовић је командовао на централним позицијама код Бородина. Из слободних извора.

У Србији уочи прославе 200-годишњице Отаџбинског рата 1812. шира јавност мало зна да је у чувеној Бородинској бици у руској војсци ратовало чак десет генерала Срба, већи број команданата нижег ранга и обичних војника.

Наиме, у саставу Царске армије императора Александра I под командом фелдмаршала Кутузова били су: генерал пешадије Михаило Андрејевић Милорадовић, генерал Ђорђе Арсенијевић Емануил, генерал-поручник Јован Јегоровић Шевић, генерал-мајор Јован Степановић Адамовић, генерал-поручник и тајни саветник Никола Богдановић Богданов, генерал-поручник Никола Васиљевић Вујић, кавалеријски генерал барон Илија Михајловић Дука, генерал-мајор гроф Петар Ивановић Ивелић, генерал-мајор Абрам Петровић Ратков и генерал-ађутант Никола Ивановић де Прерадовић.

Неки међу њима су били досељеници у Русију, на пример Ђорђе Арсенијевић Емануил, (рођен у Вршцу) и генерал-мајор гроф Петар Ивановић Ивелић (рођен у Венецији). Међутим, већина поменутих војсковођа углавном били су представници друге или треће генерације Срба досељених у 18. веку на просторе Русије за време императора Петра Великог и императорке Јелисавете. Срби су се тада населили у Новоросију, територију ослобођену од Турака и кримских Татара на јужној граници Руске Империје, и формирали покрајине Нова Србија (северни део данашње Кировоградске области у централном делу данашње Украјине) и Славеносрбија (подручје на граници Луганске и Доњецке области на југоистоку Украјине). У овим областима је средином 18. века живело 50.000 досељеника.

Међу овим генералима један је запамћен као велики херој Отаџбинског рата 1812: потомак славне херцеговачке породице Храбреновић, наустрашиви Михаило Милорадовић (1771–1825), који је командовао на централним позицијама руске војске у бици код Бородина. Милорадовић је имао кључну улогу у тренутку када је француска војска стигла до самог Кремља. Он је упутио парламентарце маршалу Мирату са поруком да ће, ако га нападну Французи, одмах запалити град. На тај начин је успео да добије седам часова примирја и за то време је неометано извршио евакуацију своје војске и преосталог становништва. Када је Наполеон са својом војском ушао у напуштenu Москву, градом су буктали пожари које су намерно подметнули сами Руси, што је, како је и планирано, имало катастрофалне последице за опстанак гладне и исцрпљене француске војске пред наступајућу зиму.

Потом су уследиле сјајне победе код Вјазме, Малојарославеца и Красног (крајем 1812) и код Лајпцига (1813). Указом императора Александра I Романова, Михаило Милорадовић је 1813. године добио титулу наследног руског грофа, а 1818. је постао генерал-губернатор Санкт Петербурга.

Током чувеног устанка декабриста 14. децембра 1825. Милорадовић је био на Сенатском тргу, покушавајући да смири побуњене племиће. Генерал, који није био рањен у више од 50 битака, добио је тада две ране, из пиштоља и од бајонета. Када су му извадили метак из плућа, рекао је: „Хвала Богу! Није пуцао војник! Срећан сам!“ Његова последња жеља је била да се ослободи 1500 кметова који су му били у служби.

https://rs.rbth.com/articles/2012/08/31/srpski_generali_u_borodinskoj_bici_16557.html

Одавање поште руском генералу Михаилу Милорадовићу у Санкт Петербургу

Након битке код Бородина, генерал Милорадовић је заменио свог вечитог ривала Багратиона, који је подлегао повредама, а касније је постао и човек број два у руској војсци, иза Кутузова, ако не и број један.

Михаил Андрејевић Милорадовић (Санкт Петербург, 12. октобар 1771. — Санкт Петербург, 26. децембар 1825), потомак српске племићке породице Милорадовић из Херцеговине, био је руски генерал који се истакао у Наполеоновим ратовима.

Михаилов чукундеда Илија Милорадовић, наследник угледних Милорадовића чија је задужбина познати српски манастир Житомислић у околини Мостара, са синовима Михаилом, Гаврилом и Александром почетком 17. века одлази у Русију.

Према речима архимандрита Нићифора Дучића, Милорадовићи су емигрирали јер „породица вјером није хтела да преврне, па је радије пристала да тужна срца напусти своју отаџбину“. Заиста, скоро два века ова херцеговачка племићка породица славно је служила православној вери стојећи на бранику руског православног царства.

Још као дете, Михаил је уписан у гардисте и брзо постаје поднаредник у чувеном Измаилском пуку. Војне вештине учио је и у иностранству, прво у Немачкој, а потом у Француској.

Био је омиљени ученик великог Суворова, под чијом командом је служио у рату против Турске и Пољске. Истакао се у рату у Италији и Швајцарској 1799. године, а 1805. постао је генерал-потпуковник и учествовао је у бици код Аустерлица под Кутузовљевом командом. Много пута се истакао у Руско-турском рату (1806-1812).

Године 1806. награђен је мачем украшеним дијамантима на коме је писало „За храброст и спасавање Букурешта“. Поново је победио Турке код Обилештија у Румунији 1807. године. После победе над Турцима 1809. код тврђаве Расеват у Бугарској, унапређен је 1810. у генерал-пуковника.

Александар Бондаренко, историчар и аутор књиге „Милорадовић“ каже да је Михаило Милорадовић био човек широке душе, прави војсковођа, који се никада није одвајао од својих војника, заједно са њима гладовао је током војних похода.

Према његовим речима, Милорадовић је заблистао пуним сјајем током Наполеонове инвазије на Русију, односно Отаџбинског рата.

После потпуног тријумфа у Отаџбинском рату, легенде које су се испредале о Милорадовићевом херојству учиниле су га популарним не само међу војницима, већ је стекао велико уважавање и код непријатеља. Французи су испредали бајке о његовој храбрости и војничком умећу, а због муњевитих дејстава од Кутузова је добио надимак Крилати.

После блиставог освајања Лајпцига, као командант гарде одликован је орденом светог Андреја Првозваног, а због успешног командовања у заграничном походу, цар Александар Први лично му је доделио титулу грофа Руске империје и први је стекао право да на еполетама носи царев монограм. После тога учествовао је у неколико бојева све до победничког уласка у Париз у свити императора, за шта је добио неколико страних ордена, као и почасно право које је добио од цара да носи војнички Георгијевски крст.

Од 1818. године до смрти, Милорадовић је био војни генерал-губернатор Санкт Петербурга и командант гардијског корпуса.

Како наводи, док је Милорадовић био на челу Санкт Петербурга, драстично је пала цена меса у престоници.

Милорадовић је спровео велику антиалкохолну кампању у војсци, знатно поправио стање градских тамница и положај затвореника, забранио коцкање у армији, осветлио центар руске царске престонице, изградио Михаиловски дворач и зграду циркуса, изградио предграђа Петрограда, припремио улазак првих пароброда у акваторију Неве и Финског залива, помогао је изградњу низа просветних института и културних институција у Петрограду.

Гроф Милорадовић постао је почасни члан Руске академије наука 1823. године, а приликом катастрофалних поплава 1824. године у Петрограду поново је показао изузетан лични хероизам, што је и велики Пушкин опевао у „Бронзаном коњанику“ (Гле, вода све пред собом плави/ Полетели су генерали/ Да би са војском спасавали/ Народ што се по кућама дави...).

Приликом устанка декабриста 26. децембра 1825. године, Милорадовић је покушао да смири декабристичке официре на Сенатском тргу. Како је био јако популаран, замало му је пошло за руком да смири устанак, али га је убио један од радикалних побуњеника — Петар Каховски.

<https://rs.sputniknews.com/analyze/201610161108487992-Miloradovic-Rusija-general/>